

Potrošnja lekova obara sve rekorde

Jedan od uzroka ogromnih troškova lečenja u siromašnom srpskom zdravstvu je i nedovoljno razvijena preventiva.

Razvijene zemlje sveta zahvaljujući dobro organizovanoj prevenciji u zdravstvenom sistemu ostvaruju uštede u lečenju koje se mere milijardama dolara. Prevencija podrazumeva aktivnosti potrebne da bi se bolest sprečila, a ukoliko do nje dođe da se otkrije u što ranijoj fazi radi uspešnijeg lečenja.

Međutim, za uspešnost sprovođenja preventivnih mera, pored zdravstvenog sistema odgovoran je i sam pacijent.

U Srbiji su u ozbiljnom porastu bolesti srca i krvnih sudova, dijabetes i bolesti raka. Sve ove bolesti se mogu primenom preventivnih mera i zdravih stilova života umanjiti i za više od 50 odsto. Nažalost, mnogi preventivni programi u Srbiji postoje samo na papiru ali i samo stanovništvo se ne odaziva ni na postojeće kontrolne preglede.

"Odaziv je jako mali. Od 1.200 pisama koja su poslata došlo je samo troje na sistematski pregled, odraslo stanovništvo, i dvoje na tu revakcinaciju tetanusom. Znači da je prosvetljenost jako mala, zdravstveno vaspoitanje je jako malo", kaže lekarka Milena Turubatović.

Prevencija obuhvata sistematske preglede, vakcinaciju i edukaciju. U periodu od 19. do 35 godine potrebno je jednom u pet godina otići na sistematski pregled, a posle 35. jednom u dve godine.

"Ono što je jako važno, ciljani pregledi, preko 50 godina života su važni za otkrivanje karcinoma debelog creva. Još jedna preventivna obaveza je da se posle tridesete godine na svakih 10 godina vrši revakcinacija protiv tetanusa, kako bi svi bili zaštićeni od te opake bolesti", kaže Vesna Vujičić, direktorka DZ Savski venac.

Zahvaljujući kontrolnim pregledima za rano otkrivanje raka debelog creva u Skandinavskim zemljama i SAD-u smrtnost je umanjena za skoro 30 odsto. Iz Doma zdravlja upozoravaju pacijente sa visokim rizikom da im je ova kontrola neophodna.

"To su pre svega osobe koje imaju zapaljenske bolesti debelog creva, osim toga to su pacijenti koji imaju već dijagnostikovane polipeu debelom crevu. Vrlo je bitna genetika, dakle sve osobe koje imaju rođaka prvog reda koji je mlađi od 45 godina ima podatak o karcinomu", kaže Milica Bošković, specijalistkinja opšte medicine.

U Srbiji više od dve trećine pacijenata se lekaru javljaju kada je bolest već nastupila. Zabrinjavajuća je i sklonost ka samolečenju ili stvaranju kućnih zaliha lekova, pa je posebno primetno povećanje potrošnje antibiotika, antidepresiva, lekova za lečenje astme i dijabetesa.